МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет української й іноземної філології та журналістики
Кафедра англійської філології та світової літератури
імені Олега Мішукова

«Образ українця у контексті російсько-української війни (на матеріалі канадського медійного дискурсу)»

Кваліфікаційна робота (проєкт)
на здобуття рівня вищої освіти “магістр”

Виконала: здобувачка
Спеціальності 035 Філологія
Освітньо-професійної (наукової) програми
Філологія(германські мови та літератури
(переклад включно))
Кузнєцова Дарія Олександрівна

Керівник: д-р. філол. н., проф. Цапів А.О.
Рецензент: д-р. філол. н., проф. Крисанова Т.А.

Івано-Франківськ — 2024

Зміст

Вступ.....2
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОБРАЗУ УКРАЇНЦЯ У МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ.....5
1.1.Поняття образу у сучасній лінгвістичній парадигмі.....6
1.2.Позиціонування України у контексті російсько-української війни.....11
1.3.Специфіка канадського медійного простору 15
1.4.Теоретико-методологічні засади дослідження.....17
РОЗДІЛ 2. ОБРАЗ УКРАЇНЦЯ У КАНАДСЬКОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ.....21
2.1.Образ українця у Канадських ЗМІ як образ вимушеного переселенця.....21
2.2. Образ українця як стійкої та незламної особистості.....34
2.3. Образ українця в його іпостасі волонтерства.....36
Висновки.....42
Список використаних джерел.....47

Вступ

Актуальність. Образ українців у канадському медійному дискурсі формується на тлі історичних, соціальних, культурних та політичних подій, адже станом на 2024 рік на території Канади перебуває близько 70 тис.

українців. Українська діаспора інтегрована в освітнє, соціальне, культурне, економічне життя Канади і є його невід'ємною частиною. Внаслідок численних хвиль імміграції, зокрема в умовах війни в Україні, українці стали частиною канадського соціокультурного середовища. Їх присутність у ЗМІ відображає не лише культурні стереотипи та соціальні очікування, а й складні реалії життя в контексті адаптації та інтеграції в новому суспільстві.

Канадські ЗМІ активно висвітлюють українські наративи, наголошуючи як на трагічних, так і на позитивних сторонах життя українських емігрантів. Такі наративи відображають український досвід, створюють специфічний образ, який часто варіюється від прославлення стійкості та рішучості українського народу до наголошення на труднощах і проблемах адаптації. Дослідження образу українця, створеного у медійному просторі Канади дозволяє зрозуміти, як ЗМІ формують суспільне сприйняття українців і як це впливає на їхню соціальну інтеграцію та культурну ідентичність.

Образ українців у канадському медійному дискурсі вирізняється різноманітністю репрезентацій, які впливають на розуміння місця українського суспільства в канадському суспільстві. ЗМІ часто зосереджуються на питаннях адаптації, культурної ідентичності, економічних і соціальних викликах, а також на унікальних історіях успіху та особистих досягненнях. Через ці представництва канадське суспільство отримує інформацію про реалії життя українців, їхній внесок у соціально-економічний розвиток Канади, а також труднощі, з якими вони стикаються.

Дослідження образу українців у канадському медійному дискурсі є ключовим для розуміння процесів культурної інтеграції та соціальної взаємодії між іммігрантами та приймаючим суспільством. Це дослідження дозволяє не тільки оцінити сучасні медіа-стереотипи, а й сприяє формуванню глибшого та всебічного розуміння соціальних та культурних змін, що відбуваються в Канаді внаслідок імміграції з України.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Кваліфікаційну роботу виконано відповідно до науково-дослідної теми кафедри

англійської філології й світової літератури імені професора Олега Мішукова факультету української й іноземної філології та журналістики № 0123U103801 «Лінгвокогнітивні, лінгвокультурологічні, наратологічні та перекладознавчі аспекти дослідження художніх та нехудожніх типів текстів».

Мета дослідження – виявити лінгвальні та екстралінгвальні особливості створення образу українців у канадському медійному дискурсі.

Завдання дослідження:

- здійснити теоретико-аналітичний аналіз понятєвого апарату дослідження;
- з'ясувати екстралінгвістичний контекст створення образу українців у канадському медійному дискурсі;
- виявити типові дискурсивні контексти, у яких реалізовано образ українця;
- визначити засоби створення образу українця як вимушеного переселенця через війну росії проти України.

Об'єкт дослідження – образ українця, створений у канадському медійному дискурсі.

Предмет дослідження – лексико-семантичні та лінгвостилістичні засоби створення образу українця у канадському медійному дискурсі.

Матеріалом дослідження послугували інтернет-видання найпопулярніших медійних видань *CBC, Maple Ridge-Pitt Meadows News, National Post*.

Методи дослідження. Для досягнення поставлених завдань нами були застосовані такі методи лінгвістичного аналізування: дискурс-аналіз для виявлення екстралінгвістичних контекстів формування образу українця у медійному дискурсі Канади; лексико-семантичний та стилістичний аналіз для визначення лінгвістичних засобів створення образу українця у ЗМІ Канади; методи аналізу та синтезу для визначення унікальних та типових контекстів реалізації образу українця у канадському медійному дискурсі.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у виявленні специфіки формування образу українця у медійному дискурсі Канади, що динамічно конструюється у сучасних медійних джерелах з урахуванням широкого контексту війни, вимушеної еміграції українців, їх стійкості до зовнішніх змін та тривалого переселення на інший континент. Ілюстративний матеріал є сучасним і охоплює період 2022-2024 рр.

Практичне значення роботи: результати наукового дослідження можуть бути використанні у викладанні таких освітніх компонент: «Порівняльно-історичне та типологічне мовознавтсво» (теми «Мовна картина світу», «Поняття мовної особистості»); «Стилістика англійської мови» (тема «Типи наратії»).

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження пройшли апробацію на попередньому захисті кваліфікаційних робіт (проєктів) освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» на кафедрі англійської філології й світової літератури імені професора Олега Мішукова факультету української й іноземної філології та журналістики Херсонського державного університету.

Публікації. Результати магістерського дослідження було висвітлено в одноосібній публікації: Kuznietsova D.O. The Evolution of Scholarly Thought on the Awareness of Ukrainian National Identity // Магістерські студії. Альманах. Вип. 24. Херсон : ХДУ, 2024.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОБРАЗУ УКРАЇНЦЯ У МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

1.1. Поняття образу у сучасній лінгвістичній парадигмі

Поняття образу давно знаходиться у фокусі уваги досліджень з філософії, літературознавства, лінгвістики. Наприклад, у мовознавчих дослідженнях поняття «образ» трактується по-різному [1; 3; 6]. О. Черевченко розглядає його як один із ключових елементів концептуальної системи мислення людини, який відображає, як митець сприймає, категоризує і переосмислює світ. Він описує образ як результат «особливого художньо-суб'єктивного» пізнання дійсності, що базується, з одного боку, на системі асоціативно-смислових зв’язків, притаманній певній етнолінгвокультурі, яка включає як загальнолюдські, так і національно-специфічні елементи, а з іншого боку, характеризується суб’єктивізацією цих елементів [21, с. 26].

Узагальнюючи підходи до визначення терміну «образ», можна визначити кілька значень:

1) образ як «ікона», тобто тип знака, що відображає подібність зі своїм об’єктом;

2) образ як «внутрішній (на відміну від зовнішнього) емпіричний об’єкт» або перцепція – образ, що формується у свідомості людини під час сприйняття мовного знака;

3) образ у гносеологічному сенсі – відтворення в мові знань і уявлень людини про навколишній світ.

У «Словнику сучасної лінгвістики: поняття і терміни» А. Загнітка розкрито складність семантики поняття «образ». Зокрема, образ визначається як:

1) результат сприйняття реального об'єкта свідомістю. Це вираження думки через художні засоби, такі як метафори, порівняння, епітети, метонімії, гіперболи тощо. Індивідуальне сприйняття образу залежить від особистих якостей суб'єкта, а також його національно-культурних та соціально-мовних традицій;

2) особлива форма естетичного осягнення світу, що передає його предметно-чуттєвий характер, цілісність, життєвість і конкретність, відмінну від абстрактних понять наукового пізнання;

3) персонаж у художньому творі;

4) риторична фігура або троп;

5) узагальнене художнє відображення дійсності, яке набуло форми конкретного індивідуального явища, або словесний опис реальності, який служить для вираження художньої ідеї, додаючи до усталеного значення слова або висловлювання додатковий смисл — моральний, етичний, релігійний чи інший [6, с. 307].

П. Хаботнякова, досліджуючи взаємозв'язок понять «образ», «символ» і «образ-символ», виокремлює два типи словесного образу: мовний образ і мовленнєвий образ [19, с. 191]. Мовні образи розуміються як фразеологічні одиниці, зафіксовані у словниках, тоді як мовленнєві образи — це тропи або риторичні фігури, які виникають через ментальні процеси та реалізуються безпосередньо в тексті [19, с. 50].

У контексті нашого дослідження поняття образу взаємопов’язано із поняттям національної ідентичності, оскільки його конструювання у своєму підґрунті має знання, уявлення, стереотиппипізовані та нові сучасні знання про ідентичність українця, його динамічне формування у контексті війни, початок якої датується 2014 роком.

Різні підходи до феномену ідентичності базуються на прагненні суспільства досягти цілісності, стабільності та прозорості у сприйнятті образу особистості: ідентичність, самість (self) суб'єкта має бути зрозумілою та доступною. Проте ця мета виявляється складно досяжною, оскільки дедалі більше стає очевидною нестабільність, мінливість, фрагментарність, штучність, невловимість, множинність і віртуальність ідентичності. Це ускладнює розуміння суб'єкта й викликає підвищений інтерес до нього з боку дослідників у різних галузях науки [18, с. 10].

Особливості мовного образу та його функції в різних сферах спілкування визначаються його когнітивною та культурною природою. Тому один і той самий образ може проявлятися по-різному в художніх, наукових, медійних та інших текстах, оскільки ці тексти орієнтовані на різні аудиторії. Образ нерозривно пов’язаний з ментальністю та концептом, який включає суб'єктивний зміст свідомого і об'єднує, окрім вербальних, також візуальні, тактильні, слухові, смакові та інші характеристики об'єкта. Важливими характеристиками мовного образу є соціальність, індивідуальність та оцінність, як зазначають О. Трумко та інші вітчизняні мовознавці [17, с. 194]. Поняття «мовний образ» і «концепт» взаємодоповнюють одне одного, будучи двома сторонами однієї медалі, але не є синонімами, а суміжними поняттями.

Лінгвокультурологи вважають образну основу мовних одиниць (лексем, фразеологізмів) важливим когнітивним механізмом, оскільки саме через образ культурна інформація, значуща для носіїв певної мови, інтегрується в мовний знак і закріплюється в ньому [1, с. 243].

У сучасній етнолінгвістиці активно вивчають мовні репрезентації значеннєвих універсалій, які разом формують мовну картину світу. Для позначення об’єктів антропоцентричної семантики, що є частинами цієї картини, науковці використовують різні терміни, такі як «концепт», «мовний образ», «мовний образ-концепт», «мовний стереотип». Найбільш поширеним є «мовний образ».

Поняття «мовний образ» тісно пов’язане з поняттям «концепт», яке є тривимірним утворенням, що включає три складники:

- предметно-образний,
- поняттєвий
- та ціннісний.

Предметно-образний складник концепту можна описати як узагальнений відбиток у пам’яті, пов’язаний з певним предметом, явищем, подією або якістю. Повнота цього складника залежить від життєвого досвіду людини. Поняттєвий

складник – це мовна фіксація концепту, його опис, ознакова структура, дефініція та порівняльні характеристики з іншими концептами. Ціннісний складник відображає важливість певного психічного утворення для індивіда та колективу. Таким чином, якщо концепт – це все, що людина знає, припускає або думає про реалії навколишнього світу, то мовний образ – це об’єктивація цих знань, уявлень та думок засобами мови. Коли ми говоримо про мовний образ певного явища чи предмета, ми маємо на увазі мовне втілення змістової універсалії – концепту. Важливо зазначити, що терміни «концепт» та «мовний образ» не є синонімами, оскільки вони позначають різні, хоча й взаємопов’язані поняття [23, с. 219].

Взаємозв'язок між культурними образами та мовними може варіюватися від майже повної відповідності (коли властивості об'єктів, їх ієрархія та оцінка, відображені мовою та культурою, співпадають) до суттєвих відмінностей між ними.

Отже, у мовознавчих дослідженнях поняття «образ» має різні трактування, відображаючи його багатогранність. О. Черевченко визначає образ як ключовий елемент концептуальної системи мислення, що відображає сприйняття та переосмислення світу митцем [21]. А. Загнітко описує образ як результат сприйняття реального об’єкта свідомістю та особливу форму естетичного осягнення світу [6]. П. Хаботнякова розрізняє мовний образ і мовленнєвий образ, де перший – це фразеологічні одиниці, а другий – тропи або риторичні фігури [19].

Різні підходи до ідентичності базуються на прагненні до цілісності та стабільності, хоча ідентичність часто є нестабільною та мінливою. Мовний образ, пов’язаний з концептом, відображає знання та уявлення про світ засобами мови. Лінгвокультурологи вважають образну основу мовних одиниць важливим когнітивним механізмом, що інтегрує культурну інформацію в мовний знак [3, с. 90].

Ретроспектива сприйняття України в суспільстві та його еволюція демонструє, як з часом змінювалася ідентичність та сприйняття українців на

міжнародній арені. Починаючи з радянських часів, Україна не мала чітко окресленого образу на світовій арені, оскільки розглядалася як частина СРСР. Її ідентичність була певною мірою нівельована, а її культурні та історичні особливості затьмарювалися домінуючою радянською ідеологією.

Після розпаду СРСР та отримання Україною незалежності в 1991 році, більшість європейських країн та США все ще не визнавали Україну як окрему державу з унікальною нацією та мовою. Це було своєрідне сприйняття країни як частини колишнього СРСР, з невизначеними географічними та культурними кордонами.

Проте з часом почалося усвідомлення України як окремого культурного, національного, історичного, національно-патріотичного осередку. Революція Гідності 2013-2014 років стала переломним моментом у формуванні національної свідомості. Питання ідентичності та національної свідомості виходили на перший план, що привернуло увагу міжнародної спільноти. Анексія Криму росією в 2014 році стала ще одним важливим етапом, коли Україна почала відстоювати свою територіальну цілісність, і світова спільнота почала краще розуміти її географічне положення та значення.

Однак, саме повномасштабне вторгнення росії в Україну в 2022 році стало ключовим моментом, який змінив глобальне сприйняття України. Відтоді Україна стала топ-темою у новинах більшості розвинених країн світу, що вплинуло на зовнішнє сприйняття та образ України на міжнародній арені. Закордонні країни почали сприймати Україну не тільки як незалежну державу, але й як сильну, демократичну націю, яка бореться за свої права та свободи.

Цей зовнішній образ України, який формується у медійному дискурсі, є першою складовою конструювання образу українця. Друга складова – це внутрішнє сприйняття українцями самих себе. Повномасштабне вторгнення відродило інтерес до рідної мови, історії, географії та національних ресурсів. Українці почали більше цінувати свою культурну спадщину, що змінило їхнє внутрішнє позиціонування та самосприйняття.

Розвиток сприйняття України можна розділити на кілька етапів. Перший етап – незалежність України, коли країна почала утверджувати себе як самостійна держава. Другий етап – боротьба за демократичні свободи під час Революції Гідності. Третій етап – після 2022 року, коли Україна стала відомою як сильна та демократична держава на світовій арені. Незважаючи на масову еміграцію українців через війну, наративи про Україну поширюються за кордоном, впливаючи на медійний дискурс та формування образу українців.

1.2. **Позиціонування України у контексті російсько-української війни**

Національна лінгвокультурологія фокусується на виявленні особливих мовнокультурних процесах, що відбуваються в Україні. Наприклад, до таких процесів належить розуміння культури в її комплексному лінгвокультурному середовищі, взаємозв'язок національної мови і культури, що передбачає опертя на культурні показники та полікультурні і полінаціональні контексти [9, с. 18]. Йдеться про можливості української лінгвокультурології, як комплексної науки, що передбачає вивчення та отримання різноаспектних даних, здобутки різних гуманітарних і негуманітарних наук, що врешті формують власну етнолінгвокультурологічну концепцію.

Згідно з О. Селівановою «лінгвокультурологія досліджує мовні системи та дискурсивні продукти, що формуються на їх основі, вони відображають культурно значущу інформацію, а предметом дослідження є способи її вербалізації у мові та мовленні. Таке визначення оптимально враховує частку як мовних, так і культурних аспектів у процесі аналізу лінгвокультурем» [14, с. 90]. Такий підхід допомагає дослідникам виявляти неочевидні культурні конотації у мовленні та розкривати, як культурні цінності та стереотипи впливають на побудову висловлювань і дискурсивних практик.

В. Кононенко порівнює об'єкт лінгвокультурології з визначенням взаємозв'язків між мовою та культурою, а предмет – насамперед із текстами, що поєднують світоглядні та мистецькі знання й уявлення [9, с. 19]. Такий підхід підкреслює важливість тексту як ключового носія культурних смислів, у якому відображаються як інтелектуальні, так і естетичні аспекти суспільної свідомості.

Н. Медвідь визначає лінгвокультурологію як галузь мовознавчої науки, що досліджує способи взаємодії мовних і культурних елементів у соціокультурному просторі шляхом поєднання та впорядкування засобів художнього вираження [11]. Це визначення підкреслює динамічний характер відносин між мовою та культурою, де мовні структури не тільки передають, але й формують культурні значення.

В основі лінгвістичного аналізування лінгвокультурних особливостей лежить поняття лінгвокультуреми і культурного компоненту, згідно з В. Кононенко [10, с. 19].

Дослідження художніх текстів у порівняльному аспекті перекладу сприяє розумінню культури певного соціуму. Виявлення лінгвокультурологічних елементів тексту дозволяє дослідити лінгвокультурні домінанти, які, з одного боку, представляють культуру суспільства, а з іншого – є їх вербальним вираженням [13, с. 30]. На відміну від слова та лексико-семантичного варіанта, які є мовними одиницями, лінгвокультурема охоплює елементи не лише мовної системи (мовного значення), але й культурного контексту (позамовного значення), що виражається через відповідний знак. Як комплексна міжрівнева одиниця, лінгвокультурема поєднує в собі лінгвістичний та екстралінгвістичний аспекти, зокрема понятійний і предметний зміст, утворюючи їх діалектичну єдність. Вона відзначається більшою глибиною порівняно зі словом. Лінгвокультурема характеризується такими ознаками:

- виражає ім’я поля;
- має певну структуру (від одного слова до цілого тексту) [4, с. 34].

Українська лінгвокультурологія зосереджується на дослідженні національно-культурних аспектів, мовної картини світу та мовної особистості з її компетенційними можливостями. Це створює потребу вивчення національного психотипу, ментальних артефактів, а також розуміння рідної культури в собі та себе в цій культурі [10, с. 19-20].

Поняття «образ» включає в себе кілька ключових компонентів, які разом формують уявлення про певну націю або культуру: географічне положення країни, її природні ресурси, кліматичні умови та ландшафт. Територія визначає не лише фізичні межі, але й впливає на спосіб життя, економіку та культуру; офіційна мова або мови, якими спілкуються жителі країни [7]. Мова є важливим елементом ідентичності, засобом комунікації та збереження культурної спадщини; зовнішність: фізичні риси, які можуть бути характерними для представників певної нації. Це можуть бути особливості обличчя, колір шкіри, волосся тощо; стереотипи: уявлення або узагальнення, які часто не відповідають дійсності, але широко поширені в суспільстві. Стереотипи можуть бути як позитивними, так і негативними; стереотипні риси характеру: узагальнені уявлення про типові риси характеру представників певної нації. Наприклад, українців можуть вважати гостинними, працьовитими або волелюбними; певна культурна спадщина: історичні пам’ятки, традиції, звичаї, мистецтво, музика, література та інші культурні елементи, які передаються з покоління в покоління; гастрономічні вподобання: традиційні страви та напої, які є характерними для певної культури. Наприклад, борщ та вареники є невід’ємною частиною української кухні. Ці компоненти разом створюють комплексний образ нації, який формується як всередині країни, так і за її межами [5].

В основі конструювання вже сучасного українця лежить не стільки вся багатовікова історія української державності, скільки особливо невеликий проміжок часу, пов’язаний з повномасштабною війною, яка почалася в 2022 році.

В. Кононенко у своїх роботах зазначає, що національно-специфічним є власне народне і традиційне, що існує в етнокультурному просторі і є достатньо динамічним [10, с. 22]. І якщо раніше українськими вербальними символами були зозуля, тополя, рушник, які втілювали національну самосвідомість, разом з тим в сучасному медіадискурсі такими символами постають: вимушена міграція, смуток біженство, війна, руйнація, повітряні тривоги та інше [15, с. 115].

Українську національну ідентичність формують здебільшого і християнські цінності, цінності родини, які завжди були стержневими у формуванні української національної ідентичності. Які залишились актуальними і в сучасних реаліях, оскільки багато жінок стали перед вибором чи залишати своїх чоловіків і їхати за кордон або залишитись, жінки рятували своїх дітей. Образ жінки-берегині, жінки-матері, жінки-дружини також зображується в сучасному медійному дискурсі [20].

Якщо в українських художніх текстах поетичних і прозаїчних лінгвокультуреми є яскраво вираженими, то в сучасному медійному дискурсі ці національно-культурні контексти будуть формулюватися імпліцитно [8].

Створений у ЗМІ імідж України має значний вплив на громадську думку як усередині країни, так і за кордоном. Цей імідж може впливати на сприйняття конфлікту, підтримку тієї чи іншої сторони, а також позиції щодо суспільно-політичних питань. Іноземні ЗМІ часто зображують українців як стійких і мужніх людей, які борються за свою незалежність і свободу. Такий імідж сприяє створенню позитивного іміджу України на міжнародній арені та сприяє підтримці інших країн.

Отже, національна лінгвокультурологія в Україні зосереджується на дослідженні мовнокультурних процесів, що відбуваються в країні. Вона вивчає взаємозв’язок національної мови та культури, враховуючи рідномовні культурні показники та полікультурні контексти. Як міждисциплінарна наука, лінгвокультурологія використовує дані з різних гуманітарних і негуманітарних дисциплін для формування власної концепції. Це включає аналіз національно-

культурних аспектів, мовної картини світу та мовної особистості, а також вплив сучасних подій, таких як війна, на національну ідентичність. Українська лінгвокультурологія також досліджує, як медіа формують імідж країни на міжнародній арені.

1.3. **Специфіка канадського медійного простору**

Медіадискурс є частиною мовленнєвого процесу, що відображає розвиток суспільства, його стан, а також стан груп людей і окремих індивідів. Його детальне вивчення дозволяє зрозуміти особливості мислення різних людей і груп, які є споживачами інформації та медіапродуктів. Медіадискурс – це багатогранне поняття, яке не має єдиного визначення. Сучасна лінгвістика пропонує кілька підходів до його трактування. Наприклад, медіадискурс можна визначити як специфічний тип мовно-мисленнєвої діяльності, характерний для інформаційного поля мас-медіа [16, с. 220].

Згідно з другим підходом до визначення медіадискурсу, це будь-який тип дискурсу, що здійснюється через засоби масової інформації [12, с. 230].

У кожному великому канадському місті є щоденна газета, більшість з яких також мають свої вебсайти, де активно публікують контент новин та візуальний супровід. Найбільші міста Канади мають більше однієї щоденної газети. Щоденний тираж газет здебільшого контролюється кількома великими корпораціями, але редакційна політика розробляється на місцевому рівні. Газета *The Globe and Mail*, видавництво якої розташоване в Торонто, позиціонує себе як національна газета Канади. Її випуски виходять великим тиражем шість разів

на тиждень по всій країні. Конкурентом *The Globe and Mail* є *The National Post*, яка почала виходити у 1998 році. Найбільший тираж має газета *The Toronto Star.*

Серед основних провінційних газет – *Edmonton Journal* в Альберті, *The Vancouver Sun* у Британській Колумбії та *Winnipeg Free Press* у Манітобі. У Квебеку є кілька щоденних газет, зокрема *The Gazette* англійською мовою та *Le Devoir, Le Journal de Montréal* і *La Presse* французькою мовою. Підтримкою газет займається інформаційне агентство Canadian Press. У Канаді видається кілька сотень журналів, але багато популярних журналів, що циркулюють у Канаді, походять зі Сполучених Штатів. *Maclean's* – це щотижневий канадський журнал новин. Відображаючи любов країни до спорту, серед щотижневих видань з широким тиражем є *Hockey News* [27].

У Канаді налічується понад 300 видавництв, зокрема іноземних. Видавнича діяльність англомовної Канади зосереджена в Торонто, тоді як франкомовна видавнича діяльність здебільшого базується в Монреалі. Як і в інших культурних галузях, присутність Сполучених Штатів є значною, хоча канадські видавці захищені законодавством, яке вимагає, щоб канадці контролювали будь-яку компанію, що займається розповсюдженням, видавництвом або роздрібною торгівлею книгами в країні. Хоча канадські книги популярні, лише близько однієї п'ятої книг, проданих у Канаді, написані канадськими авторами.

У географічно великій країні, яка включає групи людей різного походження, розділені великими відстанями, мовлення не тільки важливе для надання інформації та розваг, але й є ключовим для об'єднання різних регіонів і розвитку почуття національної спільноти. Саме з цієї причини Канада розробила складну структуру та організацію для забезпечення радіо- та телевізійного мовлення. Канада стала першою країною у світі, яка використовувала геостаціонарні супутники для телевізійного мовлення [22].

Державна Канадська телерадіомовна корпорація (Сі-Бі-Сі; англ. *Canadian Broadcasting Corporation* (CBC)) забезпечує дві національні мережі для радіо та телебачення, одну англійською та одну французькою мовами. CBC також має

цілодобові кабельні новинні канали англійською та французькою мовами та спеціальну північну службу для забезпечення мовлення у віддалені арктичні поселення обома офіційними мовами, а також мовами корінних народів і інуїтів-алеутів. *Radio Canada International* веде мовлення по всьому світу кількома мовами [27].

У телевізійному мовленні є друга національна мережа, приватна CTV (Canadian Television), а також кілька інших приватних мереж, які обслуговують обмежені території, такі як Global TV в Онтаріо. Приватні радіо- та телевізійні станції зазвичай афілійовані з однією з основних мереж. Таким чином, усі канадці мають доступ до радіо, і майже всі мають вибір між двома канадськими телевізійними каналами. Кількість кабельних станцій зросла, задовольняючи будь-які смаки та інтереси, а супутникові з'єднання також надали канадцям доступ до американських та міжнародних телевізійних мереж. У Канаді налічується близько 100 комерційних телевізійних станцій і 500 радіостанцій [24].

Канадське мовлення регулюється Канадською комісією з радіо, телебачення та телекомунікацій, створеною у 1968 році. Вона дозволяє створення мереж і приватних станцій та визначає, яка частка мовного контенту має бути канадського походження. CBC, яка транслює високоякісні музичні, драматичні та документальні програми, відіграє важливу роль у розвитку канадських талантів у світі розваг.

1.4. **Теоретико-методологічні засади дослідження**

В основу нашого дослідження покладено методи лінгвокультурологічного аналізу, в межах якого дослідження конкретного тексту базується на узагальнених концептах з етнологічною константою, що враховує культурні спрямування мовної особистості, смислові конотації, орієнтовані на асоціативно-оцінні уподобання носіїв рідної мови [10, с. 24].

Українська лінгвокультурологія є частиною наукового напряму українознавства, що включає дослідження української історії, етнології, мови, писемності, культури, фольклору, етнопсихології та етнополітики. Розвиток українознавства тісно пов’язаний з українським національним відродженням [2, с. 270]. У процесах націотворення і державотворення в Україні на основі національної культури визначальну роль відіграє українська мова.

Лінгвокультурологічний аналіз тексту включає встановлення символічних, асоціативних та оцінних параметрів мовних етнознаків. Це ускладнюється через комплексний характер їхньої смислової структури та можливості реалізації через систему образів, метафор, міфологем, конотативних ознак тощо.

Психолінгвістичні основи багатьох представлених текстів як лінгвокультурологічних об’єктів сприяють сприйняттю мовно-культурних компонентів як символів національної культури та знаків їх етнічної специфіки. Такі культурні знаки часто супроводжуються визначеннями на кшталт свій, рідний, національний, український тощо. Функції цих компонентів варіюються від маркування національно специфічного в тексті до стимулювання національної орієнтації тексту в цілому та виокремлення його ментальної структурованості [10, с. 29].

Зосередження на контекстному та дискурсному розумінні «мовно-естетичних знаків» відкриває можливості для дослідження смислів, спрямованих на відтворення національно-культурного змісту. Відомо, що фіксація культури в поширених текстах і дискурсах зазвичай пов'язана з дослідженням національної картини світу та мовної свідомості [10, с. 31].

Ускладнення мовних знаків культури через їхнє злиття та взаємодія створює ефект нових естетичних втілень. Образна структура тексту, що ґрунтується на складних асоціаціях, залишається в рамках звичних смислових комплексів для ментального сприйняття світу [10, с. 32].

Аналіз звичних фразеологізмів набуває лінгвокультурологічного значення, коли вони активно впливають на формування тексту (дискурсу), часто з частковим висвітленням внутрішньої форми виразу, його переосмисленням та взаємодією з основним текстом. Включення таких висловів часто додає тексту народного колориту, «українськості», яка може підтримуватися або не підтримуватися основним викладом, але завжди помічається мовцями [10, с. 33].

Для здійснення аналітичного аналізування теоретичного доробку було використано теоретичні джерела з галузі лінгвокультурології. Зокрема, нами було опрацьовано такі джерела, як праці Кононенка В.І., Потапенка О.І.. та інші дослідження з етнолінгвістики. Основна мета цього аналізу полягає у з'ясуванні основних рис і особливостей портрету українця та його позиціонування у медійному дискурсі, зокрема закордонному, особливо в канадському медійному просторі [25].

Лінгвокультурологія дає зрозуміти сутність культури, українського етносу та його ідентичності через аналіз мовних та культурних проявів. Це важливо для розуміння, як Україна та українці сприймаються як всередині країни, так і за її межами. Наше дослідження має у підґрунті лінгвокультурний підхід, тоді як отримані результати базуються на аналізі лінгвістичного матеріалу. У такий спосіб нами опрацьовано як теоретичні, так і практичні джерела.

Практичні джерела включають фактичний матеріал, такий як статті, підручники та інші публікації. Аналізуючи інформацію з цих джерел, ми можемо зробити обґрунтовані висновки щодо конструювання образу українця в медійному дискурсі Канади. Лінгвокультура включає як вербальні, так і невербальні аспекти культури. Вербальний простір охоплює публікації, підручники та інші джерела, які містять мовні прояви культури. Аналізуючи ці матеріали, ми можемо зрозуміти, як українська культура та ідентичність відображаються у медійному дискурсі. Це дозволяє нам побачити, як змінюється образ України та українців у контексті світових подій та їх впливу на міжнародну спільноту.

Таким чином, наше дослідження спрямоване на глибоке розуміння лінгвокультурних аспектів української ідентичності в канадському медійному дискурсі. Ми аналізуємо як теоретичні, так і практичні джерела, щоб створити повний та достовірний портрет українця у сучасному світі.

Українська лінгвокультурологія є частиною українознавства, що включає дослідження української історії, етнології, мови, культури, фольклору, етнопсихології та етнополітики. Вона тісно пов’язана з українським національним відродженням, де українська мова відіграє визначальну роль у процесах націотворення і державотворення.

Лінгвокультурологічний дослідження тексту включає визначення символічних, асоціативних та оцінних характеристик мовних етнознаків, що ускладнюється через їхню комплексну смислову структуру та можливість реалізації через систему образів, метафор, міфологем та конотативних ознак. Психолінгвістичні основи багатьох текстів сприяють сприйняттю мовно-культурних елементів, що є символами національної культури та відображають етнічну специфіку. Такі знаки часто супроводжуються визначеннями на кшталт «свій», «рідний», «національний», «український».

РОЗДІЛ 2. ОБРАЗ УКРАЇНЦЯ У КАНАДСЬКОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

2.1. Образ українця у Канадських ЗМІ як образ вимушеного переселенця

Повномасштабне вторгнення росії в Україну 2022 року спричинило глибоку гуманітарну кризу, яка змусила мільйони людей залишити свої домівки та шукати притулок у інших країнах. Вимушена імміграція, що сталася на тлі війни, відображає не лише трагічну долю переселенця, але і прояви людської стійкості та витривалості.

У канадському медійному дискурсі значно частіше з’являються інтерв’ю особистих історій українок, які виїхали з рідної країни і вирішили знайти прихисток у Канаді через війну. З початком війни тема України незмінно лунала у різних виданнях Канади, яка створила унікальну програму підтримки для українців і прийняла майже 70 тис. переселенців.

Наприклад, 31 березня 2024 року Лаура Осман, журналістка видання *National Post*, у статті «Українці з канадськими візами стикаються з болісними рішеннями щодо майбутнього» (https://nationalpost.com/news/canada/ukrainians-with-canadian-visas-face-agonizing-decisions-about-the-future) [33] висвітлює історію Лілії Дворниченко, української біженки, чий життєвий шлях зазнав радикальних змін через війну. Її розповідь, сповнена емоціями, що передають досвід вимушеної переселенки і її бачення майбутнього далеко від дому. Проведений нами мовно-стилістичний аналіз тексту статті, дозволяє глибше розкрити важкий шлях, що пройшла героїня.

З точки зору темпорального виміру, важливим є аналіз хронотопу в статті. Початок розповіді з ранку о 4:40 (*It was 4:40 in the morning*) демонструє особливу чутливість до часу та його взаємозв’язок з емоційним станом героїні. Ця конкретизація часу підкреслює раптовість та шокуючість події – бомбардування рідного міста Харкова. Концептуальна значимість цього хронотопного маркера полягає в створенні чіткої межі між мирним минулим та хаотичним теперішнім, ознаменованим війною.

Повторення номінативної одиниці "*tomorrow*" ("*Tomorrow. Tomorrow. Tomorrow*") у тексті слугує важливим темпоральним маркером, який репрезентує наївну віру у швидке завершення війни. Однак з часом ця віра трансформується у розчарування та усвідомлення тривалості конфлікту. Подібне повторення акцентує на безнадійності очікувань, що контрастує з реальним тривалим досвідом.

Лілія осмислює свою релокацію як подорож, що метафорично виражено через номінацію "journey". Метафора подорожі не лише позначає фізичне переміщення, але й функціонує як лейтмотив тексту, символізуючи вигнання,

пошуки нового дому та втрату рідної домівки (*hometown*). Її «подорож» є виразом відчайдушної втечі від насильства та невизначеності, а не радісним відкриттям нових горизонтів.

Просторові маркери "*Hometown*", "*Warsaw*" і "*Canada*" у тексті відображають різні етапи подорожі Лілії та символізують її емоційні переживання і складний вибір. Маркер "*Hometown*" представляє не лише фізичне місце, але й емоційний простір, який символізує втрачене минуле та зруйноване коріння. Згадки про Харків, рідне місто Лілії, пронизані болем, ностальгією та розчаруванням. Опис зруйнованої квартири батьків у Харкові та хаосу під час втечі з міста підкреслює незворотність втрати та глибокий біль героїні. Зокрема, висловлення "*With her parents' apartment in Kharkiv destroyed, along with everything they owned in Ukraine, the idea of going back, even after the war is over, seems unlikely*" демонструє не лише фізичну втрату дому, але й втрату всього, що з ним пов'язано. Зруйнований дім перетворюється на символ зруйнованого життя, позбавленого стабільності, безпеки та звичних речей.

"*…the idea of going back, even after the war is over, seems unlikely*" («ідея повернутися назад, навіть після закінчення війни, здається малоймовірною») (переклад наш - Д.К.) – ця фраза підкреслює неможливість відновлення минулого життя. Зруйнований дім не може бути відновлений, а втрачені зв'язки та спогади вже не повернути.

"Warsaw" постає як тимчасовий притулок, проміжна зупинка на шляху до невідомого майбутнього. Цей простір не має ознак дому, оскільки він наповнений відчуттям тривоги та нестабільності. Тимчасовий характер перебування Лілії у Варшаві також підкреслюється труднощами, з якими вона стикається. Варшава виступає для Лілії як лімінальний простір, транзитний пункт, де вона перебуває на шляху до невизначеного майбутнього. Цей простір не має властивостей дому, оскільки він асоціюється з емоційним станом тривоги та дискомфорту. Тимчасовий характер її перебування у Варшаві також підкріплюється дискурсивними маркерами, такими як "*Everybody thought it was gonna be over* ***tomorrow. Tomorrow. Tomorrow*** *it will be over*" (Усі думали, що все

закінчиться завтра. Завтра. Завтра все закінчиться) (переклад наш - Д.К.),висловленими під час її розповіді про подорож у кав'ярні готелю у Варшаві, що символізує лише тимчасовий характер цього місця, яке не є місцем для тривалого оселення.

"*Canada*" представляє собою потенційне місце для нових починань, але також є значним викликом, оскільки адаптація до нового середовища вимагає значних зусиль, включаючи вивчення мови та культури, а також подолання мовних та культурних бар'єрів. Лілія зазначає: «Патріотично правильно було б повернутися назад, так? Створювати робочі місця, брати на роботу, платити податки, відновлювати. Але я втратила віру в те, що це можна виправити» ("*The patriotically correct thing would be to go back, right? To create jobs, to take jobs, to pay taxes, to restore" / "But I kinda lost faith that it's fixable*"). Ця цитата підкреслює, що Канада є потенційним новим початком, але також визнає виклики, які супроводжують цей процес.

З точки зору емоційного стану Лілії, статусу біженки та перспектив на майбутнє, Канада постає як двоїстий простір. З одного боку, її професійні навички та знання англійської мови роблять її привабливим кандидатом для імміграції, що підкріплюється її висловлюванням: "*As a single professional who speaks fluent English, Dvornichenko said Canada offered an appealing option as she stands a good chance of eventually getting permanent residency. But she also supports her parents, who are unlikely to ever attain Canadian citizenship.*"(Як професіонал, який вільно володіє англійською мовою, Дворніченко каже, що Канада є привабливим варіантом для неї, оскільки вона має хороші шанси з часом отримати дозвіл на постійне проживання в країні.) (переклад наш - Д.К.). З іншого боку, неможливість імміграції разом із батьками ставить під сумнів доцільність переїзду.

Словосполучення "*appealing option*" (привабливий варіант) акцентує на потенціалі життя в Канаді. Лілія сприймає цю країну як можливість для працевлаштування та досягнення стабільності. У такий спосіб підкреслюється,

що Канада є раціональним вибором, здатним допомогти їй подолати труднощі та забезпечити краще майбутнє.

Вислів "*a chance to eventually get permanent residency*" (можливість отримати постійне місце проживання) вказує на довгострокову перспективу. Для Лілії, яка втратила дім і пережила травматичний досвід, перспектива отримання постійного місця проживання означає забезпечення безпеки і стабільності. Це висловлювання натякає на її прагнення знайти нове місце для постійного проживання і відновлення свого життя.

На мовленнєвому рівні емоційний стан Лілії опредметнено у лексичних одиницях, семантика яких відбиває складність і багатогранність пережитого нею досвіду.

Почуття Лілії вербалізовано у номінативних одиницях *"I kinda lost faith that it's fixable" ("Я втратила віру, що це можна виправити")* (переклад тут і далі наш - *Д.К.*), втрати її віри у можливість відновити мирне життя в Україні і підкреслює глибину психологічної травми, завданої війною. Ці слова розкривають глибину її депресивності, пригніченого стану та сумнівів у можливості відновлення країни.

Риторичне питання *"I can drag them to completely foreign country for three years, and then send them back?"* (Я можу затягнути їх до абсолютно чужої країни на три роки, а потім відправити назад?) вказує на внутрішній сумніви біженки. Вона розривається між власним щастям та обов'язком піклуватися про близьких. Цей монолог відображає емоційний конфлікт Лілії: з одного боку, вона бажає допомогти своїм близьким, а з іншого боку, усвідомлює, що не в змозі забезпечити їм безпеку та щастя в чужій країні.

На невербальному рівні її емоції проявляються через: її міміку, вираз обличчя, жести. У тексті використано контрастні описи поведінки Лілії: спочатку вона змальована *"set jaw and a matter-of-fact tone" ("з піджатою щелепою і серйозним тоном")*. Ця контрольована поведінка може приховувати безліч емоцій, таких як: шок, зневіру або навіть тверду рішучість перед обличчям труднощів. Однак опис її "*похмурого сміху*" (*grim laugh*) вказує на

складну емоційну реакцію, яку важко передати повністю за допомогою одного маркера. Це може бути нервовий сміх - механізм подолання стресової ситуації, або ж нотка похмурого гумору, як спосіб віднайти проблиск світла серед темряви. Далі спостерігатєься плавний перехід від врівноваженості до вразливості: речення *"She speaks with a **composed**, **sober** air as she recounts those terrible days"*("Вона говорить зі спокійним, тверезим виглядом, розповідаючи про ті жахливі дні") встановлює базову лінію поведінки Лілії. Вибір описових слів - *"composed"* і *"sober"* - створює картину емоційного контролю і свідомої спроби зберегти самовладання. Ця контрольована поведінка може бути механізмом подолання, способом дистанціюватися від травми перших днів війни.

Під час інтерв'ю спостерігаємо різку зміну у риториці Лілії, що опредметнена у фразі *"It's only when she talks about her decision not to return to Ukraine that her voice quivers and she covers her face"* ("*Лише коли вона говорить про своє рішення не повертатися в Україну, її голос тремтить і вона закриває обличчя*"). Цей перехід знаменує собою поворотний момент, коли ретельно вибудуваний образ руйнується. Тремтячий голос, фізичний прояв емоцій, вказує на відчай або провину жертви. Це різкий контраст з початковою врівноваженістю, що підкреслює глибину її емоційного потрясіння перед обличчям особистого майбутнього.

Невербальний прояв емоцій, а саме «закриття обличчя» (*«covering her face»*) є вагомим сигналом, про вразливість Лілії та її спробу захиститися від емоцій, що її переповнюють. Це жест, який спонукає до подальших дій повернутись додому в рідну країну, переплетене з глибоким почуттям втрати і страхом перед невизначеним майбутнім.

Внутрішня суперечність Лілії ще більше підкреслюється її висловлюванням: *"The patriotically correct thing would be to go back, **right**? To create jobs, to take jobs, to pay taxes, to restore"* ("Патріотично правильно було б повернутися назад, так? Створювати робочі місця, брати на роботу, платити податки, відновлювати"). Ці слова свідчать про сильне почуття патріотизму та бажання зробити свій внесок у відбудову Батьківщини. Використання слова

"*right*" свідчить про усвідомлення суспільних очікувань і тиску, який чиниться на неї з метою повернення та допомоги у відновленні.

Однак емоційна вага її рішення стає очевидною в переході до "*But I kinda* ***lost faith*** *that it's fixable*" ("Але я втратила віру в те, що це можна виправити"). Це висловлення демонструє глибоке розчарування і відчай щодо майбутнього України. Пряма цитата Лілії чітко передає її почуття безнадійності та відчаю щодо ситуації в Україні. Дієслово «втратила віру» вказує на значне зниження віри або довіри в можливість позитивного результату. Це свідчить про глибокий емоційний зсув, який може бути відзначений переходом від надії і оптимізму до глибоких сумнівів і песимізму щодо майбутнього. Війна зруйнувала її уявлення про стабільне і мирне майбутнє на Батьківщині.

Історія Лілії Дворниченко постає зворушливим свідченням людського горя, яке дозволяє нам заглибитися в специфічні аспекти життя біженців. Мотив переміщення та використання емоційної мови у її розповіді служать важливими інструментами для кращого розуміння складності виборів, з якими стикаються особи, що вимушені залишити свої домівки.

Переміщення, описане у її історії, виявляється не просто фізичним актом, але і глибоко емоційним процесом, що включає в себе і відчуття втрати, і прагнення до нових починань. Мова, яку використовує Лілія, надає можливість оцінити, як її внутрішні переживання та зовнішні обставини впливають на її рішення і почуття.

Зокрема, через деталі її переміщення та емоційний контекст, ми можемо побачити, як біженці стикаються з численними труднощами і дилемами: від потреби забезпечити своїх близьких до боротьби з відчуттям безнадії і розчарування. Її історія ілюструє, як складні обставини вимушеного переселення формують нову реальність для людей, які намагаються знайти гідне майбутнє в умовах невизначеності та нестабільності.

Таким чином, розповідь Лілії Дворниченко не лише підкреслює важливість особистих історій у контексті гуманітарних криз, але і наголошує на

необхідності розуміння та підтримки біженців, які стикаються з подібними викликами.

Історій, пов'язаних з вимушеним переселенням достатньо багато у канадському медійному просторі, що передусім є рефлексією на беззаперечну підтримку уряду Канади та створення програм допомоги українцям, які вимушені тікати від війни. Одним із поширених сюжетів є історії жінок, які вимушено покидають Батьківщину зі своїми дітьми. Багато публікацій, присвячених українським біженкам, акцентують на їх рішучості та стійкості, зокрема, на центральній темі необхідності починати життя з початку. Ці мотиви також відображені в публікації, що розповідає про історію Інни Фоміної, викладеної в статті "Ukrainian refugees embrace peace and quiet in Canada as war rages on" (https://www.mapleridgenews.com/news/ukrainian-refugees-embrace-peace-and-quiet-in-canada-as-war-rages-on-2674428) [34]. Ця історія є ілюстрацією долі тисяч українок, які шукають притулку в Канаді. Її досвід підкреслює як труднощі, з якими стикаються біженці, так і стійкість та рішучість українського духу.

Інна змушена була тікати з рідного міста Кременчук, яке зазнало жорстоких бомбардувань з боку російських військ. Цей досвід свідчить про руйнівні наслідки війни на життя мирних жителів та емоційний біль, який вона завдає. Її історія не унікальна, адже мільйони українських сімей розділені війною, чоловіки лишаються вдома, а жінки та діти шукають притулку та безпеки в інших країнах.

Рішення Інни переїхати до Канади з однорічним сином Адріаном було продиктоване бажанням надати йому безпеку та краще майбутнє. *"It's **another planet here**" ("Це інша планета").* Ця метафора – яскравий художній засіб, що підкреслює приголомшливий контраст між довоєнним життям Інни в Україні та її першими враженнями від Канади. Масштабність країни, розміри будинків і автомобілів – все це створює відчуття абсолютно нового світу. *"Everything is so big: houses, cars." ("Все таке велике: будинки, машини.").*

У наведеному текстовому фрагменті відображено, що Інна вражена масштабами звичних для Канади речей, таких як великі будинки та автомобілі, які здаються їй надзвичайно величезними у порівнянні з її українським минулим. Використання слова *"big"* з емоційним відтінком підкреслює контраст між її звичним життям в Україні і новим досвідом у Канаді, де все виглядає надмірно великим. Це просте твердження підкреслює, як глибоко війна порушила її звичне середовище. Хоча Канада надає безпеку та можливості, Інна, як і багато інших українських біженців, стикається з труднощами адаптації до нового життя.

Мовний бар'єр, виражений через первісне твердження Інни про те, що Канада – це *«another planet» (“інша планета”),* підкреслює труднощі, з якими вона стикається, що ускладнює повсякденне життя, заважає потенційним можливостям працевлаштування і обмежує соціальні взаємодії. Культурні відмінності також зазначаються у її висловлюванні: *“We were going to have to start **from zero one day**” (“Одного дня нам доведеться почати з нуля”),* що відображає потребу адаптації до нових умов життя.

Фаталістичний вислів Інни відображає її прийняття неминучості складної ситуації. Використання фраз "*to start from zero*" та "*one day*" підкреслює її смирення перед труднощами і готовність розпочати життя з чистого аркуша. Цей маркер вказує на почуття смутку, втрати та невизначеності щодо майбутнього, але також на стійкість і рішучість Інни почати нове життя. Цитата демонструє усвідомлення Інною того, що їй доведеться почати все з нуля в Канаді, залишивши позаду все, що вона знала і любила. Це стосується не лише фізичних об'єктів, але й культурної ідентичності та соціальних зв'язків.

Культурні відмінності між Україною та Канадою можуть ускладнити цей процес інтеграції. Емоційний біль від розлуки з домівкою та близькими людьми також відображено у висловленні Інни: "*I thought it would only last a few days*" (“Я думала, це буде лише кілька днів”). Зменшувальне висловлення про тривалість війни підкреслює шок та розчарування Інни від того, що війна

триває набагато довше, ніж вона очікувала. Вислів “*only last a few days*” («лише кілька днів») відображає її почуття невіри, відчаю і безпорадності перед тривалою війною. Раптове порушення її мирного життя і вимушена розлука з чоловіком спричинили значні емоційні потрясіння. Травма від переміщення може ускладнити процес адаптації до нового середовища та відновлення відчуття нормального життя. Історія Інни є свідченням надзвичайної сили та стійкості українських жінок.

Багато публікацій, подібних до історії Інни, відображають невизначеність щодо планування майбутнього для жінок, які були змушені переселитися до Канади. Ця невизначеність пов'язана з триваючою війною в Україні, від якої залежить можливість повернення додому та возз'єднання з сім'ями. Досвід Інни підкреслює важливість міжнародної підтримки та солідарності з українським народом, а також необхідність надання допомоги та ресурсів, необхідних біженцям для адаптації до нового життя та відбудови свого майбутнього.

Історію болючих розривів родин, а також труднощі адаптації в новій країні пов’язані з культурними, соціальними та емоційним аспектами. Для українців, які вимушено мігрували до Канади, країна асоціюється з: труднощами адаптації, ностальгією, культурними відмінностями, психологічними аспектами.

Крім того, психологічні аспекти відіграють важливу роль у процесі адаптації. Інна наразі "*savours the **peace** and **quiet** of her new home*" («насолоджується тишею і спокоєм свого нового дому»), що відображає її прагнення знайти спокій і комфорт після стресу, спричиненого війною і переїздом. Одним із ключових аспектів адаптації є ностальгія за рідним домом і бажання зберегти зв'язок з минулим. Інна згадує, що її батько жартував про війну, але реальність виявилася набагато складнішою: "*My father joked about it*," що підкреслює несподіваність і тяжкість ситуації.

Необхідність вимушеної міграції разом з дітьми, історії яких відображені в канадському медійному дискурсі, підкреслюють силу та стійкість українських

жінок. Незважаючи на всі труднощі, з якими вони стикаються, багато українок демонструють неймовірну силу та стійкість. Вони роблять усе можливе, щоб захистити своїх дітей та дати їм краще майбутнє. Історії цих жінок є джерелом натхнення та нагадують нам про важливість підтримки та солідарності з ними.

Одним із таких прикладів є досвід Інни Фоміної, слова якої: *"We were going to have **to start from zero** one day" ("Нам одного разу все одно доведеться починати з нуля")* - передають усвідомлення того, що їй доведеться повністю відбудувати своє життя на чужині. Війна забрала в неї дім, кар'єру, звичне життя і тепер все потрібно починати спочатку. Хоча ці слова сповнені смутку та усвідомлення втрат, вони також містять прихований натяк на рішучість Інни. Вона не збирається здаватися, а готова боротися за нове життя для себе та свого сина. Її історія є свідченням стійкості українського духу та прагнення до кращого майбутнього, навіть у найскладніших обставинах.

Міграція часто вимагає значної адаптації, особливо для дітей, які повинні орієнтуватися в новому мовному та культурному середовищі. Історія родини Жарко, описана у статті «Починаючи з нуля: Як українські біженці адаптуються до життя в Кальярі» (https://www.cbc.ca/news/canada/calgary/ukrainian-newcomers-calgary-refugees-1.6905699), слугує основою для цього аналізу [32].

Природна мовна адаптивність дітей є ключовим фактором їх успішної інтеграції в нове середовище. У статті Борис, син Ольги Жарко, представлений як "*more flexible*" (більш гнучкий) та "*adaptable*" порівняно зі своїми батьками. Його швидке освоєння мови підкреслює важливість занурення в мовне середовище. Школа, соціальні взаємодії та гра є критично важливими для цього процесу, забезпечуючи дітей необхідним контактами з новою мовою. Мова стає не лише інструментом спілкування, але й засобом для розуміння і інтеграції в нову культуру.

Ольга зазначає, що "he's already told Olha that he wants to be closer to his father and head back to Ukraine" (він уже сказав Ользі, що хоче бути ближче до

батька і повернутися в Україну). Це свідчить про те, що дистанція від батька є значним фактором, який ускладнює адаптацію дитини до нового середовища.

Розділення дитини з батьком може мати серйозні наслідки для її емоційного і психологічного стану. Діти часто мають сильну прив'язаність до батьків, і перебування на відстані від одного з них може викликати у них почуття розгубленості, тривоги і непевності. Це може негативно вплинути на їхню здатність адаптуватися до нових умов, таких як нове навчальне середовище, нові соціальні кола і зміна культурного контексту.

Крім того, бажання повернутися в Україну відображає не лише емоційну прив'язаність дитини до батька, але й можливе бажання зберегти зв'язок з рідним домом і відновити те, що було втрачено в процесі міграції. Цей аспект підкреслює важливість підтримки стабільності і близькості в родинних стосунках як важливого чинника в адаптації дитини до нових умов життя.

Ольга зазначає, що вони подались на програму, ще в Україні "*I learned the information that Canada started this program for Ukrainians who are fleeing from the war and we decided to submit the application,*"(Я дізналася, що Канада розпочала цю програму для українців, які рятуються від війни, і ми вирішили подати заявку). І додає "*It was just in case because we didn't know how the war could escalate*." (Це було на всякий випадок, бо ми не знали, як може розвиватися війна).

Зазначення, що програма була вибрана як «на всякий випадок», підкреслює невизначеність ситуації та прагнення забезпечити себе в умовах можливих змін у війні.

Ольга вказує, що подання заявки було продиктоване невизначеністю подальшого розвитку подій. Це свідчить про відчуття нестабільності та тривоги, які властиві людям у кризових ситуаціях. Вона не була впевнена, як війна розвиватиметься далі, що змусило її діяти проактивно. *"I learned the information that Canada started this program for Ukrainians who are fleeing from*

the war and we decided to submit the application," Olha said. "It was just in case because we didn't know how the war could escalate."

Заява Ольги демонструє типову для біженців реакцію на невизначеність – прагнення знайти альтернативні рішення і підготуватися до найгіршого сценарію. Це також свідчить про прагнення до безпеки і стабільності, які є основними мотивами для еміграції в умовах війни.

Вторгнення росії в Україну у 2022 році призвело не лише до масштабної гуманітарної кризи, але й до драматичного переміщення мільйонів людей, які змушені були покинути свої домівки задля безпеки. Ці події розкривають не тільки трагізм вимушеного переселення, але й приклади людської стійкості та витримки перед обличчям надзвичайних випробувань.

Аналіз статей про українських біженців у канадських медіа, зокрема історії Лілії Дворниченко, Інни Фоміної, сім'ї Жарко дозволяє глибше зрозуміти складність емоційного та практичного досвіду, з яким стикаються ці люди. Через деталі їхнього переміщення, використання метафор та темпоральних маркерів можна побачити, як війна розриває життя, змушуючи людей шукати новий дім і адаптуватися до незнайомого середовища.

Історії таких осіб, як Лілія та Інна, підкреслюють глибокий біль втрати, надію на нове початок та труднощі адаптації в нових умовах. Канада, з одного боку, представляє собою можливість для нового старту, але, з іншого боку, також є викликом через мовні, культурні та соціальні бар'єри. Ці історії наголошують на важливості міжнародної підтримки, розуміння та солідарності з біженцями, які намагаються відновити своє життя в умовах невизначеності та нестабільності.

Історія сім'ї Жарко демонструє, що природна мовна адаптивність дітей є ключовим фактором їх успішної інтеграції в нове середовище. Швидке освоєння мови дитиною підкреслює важливість занурення в мовне середовище. Школа, соціальні взаємодії та гра є критично важливими для цього процесу,

забезпечуючи дітей необхідним контактами з новою мовою. Мова стає не лише інструментом спілкування, але й засобом для розуміння і інтеграції в нову культуру.

2.2. Образ українця як стійкої та незламної особистості

Імідж українців як стійких і незламних особистостей у канадських ЗМІ сформувався багатьма історичними та соціальними факторами. Від початку масової імміграції українців до Канади наприкінці XIX – на початку XX століття до сучасних подій, зокрема російсько-української війни, українці стали символом непереможності та стійкості.

Стаття Hundreds brave cold in Winnipeg to mark 1 year of Ukrainian defiance 2 years agoNewsShare (https://www.cbc.ca/player/play/video/1.6760514) [30] висвітлює стійкість українців через історії людей, які зібралися у Вінніпезі, щоб відзначити рік із початку повномасштабного вторгнення росії в Україну. Незважаючи на сильний холод, велика кількість людей зібралася біля Канадського музею прав людини, щоб продемонструвати підтримку України та вшанувати її боротьбу за свободу. Цей вчинок свідчить про стійкість не лише тих, хто захищає Україну на полі бою, але й української діаспори в Канаді, яка залишається вірною своїй країні та продовжує підтримувати її в найважчі часи.

Організація цього заходу саме на річницю початку вторгнення є яскравим свідченням незламності українського народу в умовах агресії. У статті наголошується, що, незважаючи на жорстокі атаки з боку противника, Україна та її народ не лише виживають, а й продовжують чинити опір. Ця стійкість проявляється не тільки на полі бою, де українські військові демонструють відвагу та рішучість, але й у підтримці з боку українських громад за кордоном.

Захід у Вінніпезі підкреслює важливість єдності та солідарності серед українців, які, незважаючи на фізичну відстань, залишаються пов'язаними зі своєю культурою та історією. Вони продовжують організовувати акції

підтримки, збирати кошти на допомогу Україні та поширювати інформацію про реалії війни. Ця спільна діяльність не лише зміцнює зв'язки всередині громади, але й сприяє підвищенню обізнаності про українську боротьбу в світі.

В статті Remembrance Day service at Winnipeg church honours soldiers who 'protect everybody' in Ukraine (https://www.cbc.ca/news/canada/manitoba/remembrance-day-winnipeg-ukraine-1.6649198) [31] відображає важливий аспект стійкості українців, що проявляється через боротьбу за незалежність та підтримку з боку української діаспори в Канаді. Показує, як події сучасної війни впливають на українців за кордоном, зокрема на Ліну Дзюбенко, яка, попри особисті втрати та важкий емоційний стан, знаходить у собі сили й надалі допомагати своїй країні.

Ліна Дзюбенко, головна героїня статті, уособлює стійкість українців перед втратами. Її мати, яка відмовилася покинути Україну під час війни, залишилася на рідній землі до своєї смерті. Дзюбенко говорить про біль, який вона відчуває, оскільки війна триває, але при цьому висловлює вдячність за тих, хто продовжує боротися: "*It's painful. And I'm thankful people [are] still fighting for a better life and better future for everybody, because it's emotional, because war never ends*."

Ця цитата підкреслює емоційний тягар, але водночас виявляє глибоку вдячність за тих, хто продовжує захищати свою країну. Попри смерть матері та відстань від рідного дому, вона зберігає силу духу та робить усе можливе, щоб допомогти.

Для багатьох українців, які перебувають за кордоном, головною проблемою є відчуття безпорадності через неможливість бути на фронті. Ліна Дзюбенко висловлює це відчуття, але при цьому зазначає, що вона та інші українці в Канаді роблять усе можливе для допомоги: *"We help [in] every possible way to support [with a] generator or military equipment or whatever — name it, we try to help them*."

Служба на честь Дня пам'яті в українському православному соборі показує, що українська діаспора в Канаді згуртована навколо спільної ідеї підтримки своєї батьківщини. Отець Євген Максимюк говорить про те, що канадські українці пам'ятають не лише своїх солдатів, але й тих, хто бореться за Україну: "*We remember not only our own soldiers here, but at this time we also remember all Orthodox and all the Ukrainian soldiers ... who have laid down their lives for their country.*" Це свідчить про єдність і солідарність українців, незалежно від місця проживання, що є важливою ознакою стійкості громади.

Імідж українців як стійких і незламних особистостей у канадських ЗМІ сформувався історичними та соціальними факторами, від масової імміграції до Канади до сучасних подій, зокрема російсько-української війни. Українці стали символом витривалості та боротьби за свободу. Незважаючи на віддаленість і складні обставини, діаспора продовжує підтримувати свою Батьківщину, організовуючи масові заходи на знак солідарності з Україною.

Особисті історії українців за кордоном відображають емоційний тягар війни, а також підкреслюють їхню самовідданість і готовність допомогти чим можуть. Незважаючи на втрати та труднощі, вони залишаються непохитними у своїй підтримці України. Це підсилює загальний імідж українців як народу, який не пасе перед труднощами, який залишається єдиним і продовжує боротьбу як на передовій, так і через допомогу з-за кордону.

2.3. Образ українця в його іпостасі волонтерства

Образ українця-волонтера відображає глибоку соціальну відповідальність, патріотизм і готовність до самопожертви заради загального блага. Волонтерство стало невід’ємною частиною української ідентичності, особливо в складні історичні періоди, такі як Революція Гідності та російсько-українська війна. Український волонтер уособлює стійкість, бажання допомагати іншим та вміння мобілізувати ресурси в складних умовах.

Волонтерство не обмежується матеріальною допомогою: це організація гуманітарної підтримки, морально-психологічної допомоги, а також забезпечення військових і постраждалих усім необхідним. Це явище охоплює різні сфери життя: від доставки їжі та медикаментів на передову до допомоги переселенцям та відновлення інфраструктури.

Сучасний український волонтер – символ національної солідарності та взаємодопомоги. Він діє як міст між тими, хто на передовій, і громадою, яка підтримує їхній дух і забезпечує їх необхідними ресурсами. У цій іпостасі волонтерства проявляється глибокий патріотизм і бажання зберегти власну ідентичність і свободу.

Волонтерство стало невід'ємною частиною української ідентичності, особливо в умовах сучасних викликів. Українці в Канаді організовують численні акції, збори коштів та гуманітарну допомогу для України. Це свідчить про їхнє бажання допомогти, зберегти національну ідентичність та підтримати тих, хто залишився вдома. Образ українця-волонтера в Канаді втілює солідарність та взаємодопомогу. Волонтери працюють не лише для підтримки постраждалих, але й для інтеграції новоприбулих українців у канадське суспільство. Вони допомагають з розміщенням, пошуком роботи, навчанням мови та адаптацією до нових умов життя.

Стаття Ukrainian volunteers sell war trophies taken from the battlefield to raise funds for the front (https://www.cbc.ca/news/world/ukraine-volunteers-sell-war-trophies-fundraising-1.7264192)[35] про українських волонтерів, які продають бойові трофеї, здобуті на полі бою, для збору коштів для українських військових, демонструє творчий та самовідданий підхід до підтримки фронту. Такі волонтери, як Денис Мартинюк та Петро Шамборовський, перетворюють залишки збитих російських безпілотників, артилерійські снаряди та навіть ворожі прапори на предмети, які можна продати, щоб закупити безпілотники та обладнання для українських військових. *"Most of the trophies, 90 per cent, we got from during our offensive campaigns when the Russians were retreating," said Petro*

Shamborovskyi, a volunteer who normally works as a real estate developer, but since the start of Russia's full-scale invasion, has spent the bulk of his time fundraising and visiting soldiers at the front.

Продаж військових трофеїв не є чимось новим, але в нинішньому контексті війни в Україні цей підхід набуває нових вимірів. Для збору коштів на потреби оборони волонтери використовують речі, захоплені під час наступу українських військ, а також трофеї, знайдені після відступу російських військ. Йдеться про продаж як унікальних артефактів, таких як частини збитих літаків і осколки російських ракет, так і більш приземлених речей, таких як нашивки на російській військовій формі. Волонтерство тут має вигляд унікальної ідеї – перетворення ворожих артефактів на матеріальну допомогу для українських військових. У цьому процесі зацікавлені не лише українці, а й міжнародні покупці, які прагнуть володіти частинкою історії. Серед найпопулярніших товарів – швидко розкуповуються нашивки з уніформи солдатів російської армії та групи Вагнера.

Особливу увагу слід приділити емоційно-моральному аспекту цього процесу. Такі волонтери, як Шамборовський, не конфліктують з продажем особистих речей ворога, оскільки ці речі стають символами боротьби з агресором і водночас практичним ресурсом для підтримки військових. Незважаючи на значний інтерес до цих артефактів на початку війни, інтерес серед українців дещо згас через емоційне та фізичне виснаження війни, хоча міжнародний ринок залишається активним. Логістичні проблеми, зокрема заборона української пошти пересилати ці відправлення, змусили волонтерів шукати альтернативні способи доставки за кордон. *Shamborovskyi explains that this is because the post office treats all the pieces as if they were weapons of war and is refusing to send them out of Ukraine.*

В статті A Canadian volunteer marvels at Ukrainians' resilience (https://www.cbc.ca/player/play/video/1.6571841) [28] йдеться про канадського волонтер Алекс Нау, представника організації HERO Society. Він відзначається

не лише як свідок важкої ситуації в Україні, а й як активний учасник допомоги постраждалим від війни. Його робота в зоні конфлікту підкреслює глибоке розуміння того, що стійкість українців виявляється не тільки в їхній здатності чинити опір ворогу на полі бою, але й у прагненні підтримувати своє суспільство в умовах війни.

Алекс Нау захоплюється тим, як українці продовжують жити, працювати та підтримувати свою спільноту, незважаючи на постійні загрози. Як волонтер, він бачить силу та рішучість українців не лише в боротьбі за свою землю, а й у здатності підтримувати інші аспекти життя – від соціальної взаємодії до економічної діяльності. Ця здатність, на його думку, є одним із ключових чинників, що допомагають країні вистояти в часи випробувань. Нау зазначає, що його досвід роботи в Україні змінив його уявлення про людську стійкість і волю. Він глибоко вражений тим, як українці продовжують допомагати один одному, організовувати волонтерські рухи та підтримувати військових на фронті, навіть коли вони самі стикаються з труднощами.

В статті Edmonton volunteers welcome second wave of Ukrainian arrivals (https://www.cbc.ca/news/canada/edmonton/canadian-ukrainian-congress-ukraine-aid-edmonton-alberta-1.6607360) [29] зазначається, що в жовтні 2022 року волонтери Конґресу Українців Канади (КУК) в Едмонтоні зіткнулися з другою хвилею переміщених українців через війну. *"The numbers have increased, over 500 a week are arriving to Alberta and about 32 per cent of those people are coming to Edmonton," says Orysia Boychuk, president of the Ukrainian Canadian Congress Alberta Provincial Council.*

За словами Орисі Бойчук, президента провінційної ради КУК Альберти, понад 500 людей прибувають до Альберти щотижня, з яких близько 32% осідають в Едмонтоні. Ще багато прямують до Калгарі. Орися Бойчук зазначає, що кількість приїздів зросла з літа, коли була затримка в дорозі. Вона каже, що після літа доступні дешевші авіаквитки та програма «Милі для мігрантів» допомагають збільшити кількість нових прибулих.

Волонтери організували розвезення меблів для новоприбулих українців, щоб забезпечити їх основними потребами, зокрема матрацами, диванами, кухонними столами та шафами. Меблі зберігаються на складі, наданому Міжнародним Братським Союзом Котельників (Boilermakers Lodge 146) після того, як їхній лідер Гью Макдональд побачив невелике приміщення в UCC.

Склад, який належить їхньому навчальному центру для зварювальників і котельників, тепер використовується для зберігання меблів та інших побутових речей. За словами Макдональда, зусилля української громади на півночі Альберти є надзвичайно важливими та помітними, тому спілка вирішила допомогти, пожертвувавши 10 тисяч доларів та надавши приміщення. *"We decided we would donate $10,000 of our union funds to the war relief efforts," says Hugh MacDonald, business manager for Boilermakers 146.*

Один із нещодавно прибулих, Владислав Болубан, також був волонтером у групі, допомагаючи іншим українцям знайти потрібні меблі. Він поділився, що прибув до Канади лише три місяці тому з невеликою кількістю речей і отримав велику підтримку від волонтерів, тому тепер хоче допомогти іншим. Ця ініціатива є лише частиною більших зусиль української громади в Альберті, яка має глибокі зв’язки з Україною та налічує близько 400 000 осіб українського походження.

Отже, образ українця-волонтера є яскравим прикладом глибокої соціальної відповідальності, патріотизму та готовності до самопожертви на благо суспільства. Волонтерство стало невід’ємною частиною української ідентичності, особливо в критичні історичні моменти, такі як Революція Гідності та російсько-українська війна. Сучасний український волонтер уособлює стійкість, бажання допомагати іншим і здатність мобілізувати ресурси навіть в найскладніших умовах. Волонтерська діяльність охоплює не лише матеріальну допомогу, але й організацію гуманітарної підтримки, морально-психологічну допомогу, забезпечення військових та постраждалих усім необхідним. Цей феномен проявляється в різних аспектах життя: від доставки

їжі та медикаментів на передову до допомоги переселенцям і відновлення зруйнованої інфраструктури.

Волонтери виступають містком між фронтом і суспільством, підтримуючи дух та надаючи ресурси. Вони втілюють глибокий патріотизм і прагнення зберегти національну ідентичність та свободу. Процеси, такі як продаж військових трофеїв для збору коштів, демонструють креативність і рішучість українців у підтримці оборонних зусиль. Такі ініціативи, як у випадку з волонтерами, що перетворюють артефакти війни на фінансові ресурси для військових, показують, як громадянське суспільство може організовуватися та діяти в умовах кризи.

Досвід канадського волонтера Алекса Нау, який відзначає стійкість українців та їхню здатність підтримувати соціальну активність навіть у важких умовах війни, підкреслює важливість волонтерства як символу національної солідарності та взаємодопомоги.

В Україні волонтери не лише забезпечують матеріальну підтримку, але й формують соціальну тканину, здатну вистояти під тиском випробувань. Загалом, український волонтер – це приклад мужності, самовідданості та невичерпного бажання зробити свій внесок у відновлення та зміцнення суспільства, зберігаючи надію на краще майбутнє.

В одній зі статей підкреслюється, як волонтери Конґресу Українців Канади в Едмонтоні оперативно реагують на потреби новоприбулих українців через війну. Зі збільшенням кількості переселенців, які прибувають до Альберти, волонтери організовують доставку меблів та інших основних речей для забезпечення комфортного життя нових мешканців. Ця діяльність не лише полегшує адаптацію, але й демонструє солідарність української громади в Канаді. Завдяки зусиллям Міжнародного Братського Союзу Котельників і щедрим пожертвам, громада підтримує один одного в складних умовах.

Історія Владислава Болубана, який сам нещодавно прибув до Канади і тепер допомагає іншим, ілюструє патріотизм та готовність українців підтримувати один одного. Таким чином, волонтерство в Едмонтоні стає важливим елементом інтеграції новоприбулих, укріплюючи зв’язки між українцями в Канаді та їхньою батьківщиною.

Висновки

Дослідження образу у мовознавчих студіях має давню традицію, проте його актуальність залишається і сьогодні. Вітчизняні і зарубіжні науковці сходяться на думці, що образ є ключовим елементом концептуальної картини світу, що здатен відобразити сприйняття і переосмислення світу митцем. Образ є результатом сприйняття реального об'єкта, та, водночас, формою естетичного осмислення світу. У мовленні образ може реалізовуватись через фразеологічні одиниці, стилістичні тропи і риторичні фігури.

Ідентичність, як і образ, є динамічною і мінливою, що ускладнює її визначення. Мовний образ, пов'язаний з концептом, відображає знання і уявлення про світ через мову. Лінгвокультурологи вважають, що образна основа мовних одиниць є важливим когнітивним механізмом.

Ретроспективно сприйняття України на міжнародній арені еволюціонувало від її позиціонування як частини колишньої СРСР, що не мала

індивідуальності та виразності, до усвідомлення України як окремої країни із своєю унікальною культурою та населенням. Боротьба українців за демократичні цінності і свободу, зокрема Революція Гідності, тривала боротьба за право на існування, територіальну цілісність і визнання, стали важливими етапами у формуванні національної свідомості як всередині країни, так і вплинули на формування її образу у медійному просторі закордонних видань. Повномасштабне вторгнення росії в Україну в 2022 році привернуло ще глобальніше світової увагу, що позитивно вплинуло на усвідомлення українців як сильної і демократичної нації.

Лінгвокультурологія як наука фокусується на дослідженні мовнокультурних процесів, передбачає взаємодію екстралінгвальних та мовних чинників. Вона вивчає взаємозв'язок національної мови та культури, враховуючи рідномовні культурні показники та полікультурні контексти. Як міждисциплінарна наука, лінгвокультурологія використовує дані з різних гуманітарних і негуманітарних дисциплін для формування власної концепції. Це включає аналіз національно-культурних аспектів, мовної картини світу та мовної особистості, а також вплив сучасних подій, таких як війна, на національну ідентичність. В межах лінгвокультурології також досліджується питання як медіа формують імідж країни на міжнародній арені.

Медіадискурс відображає соціальний розвиток і мислення споживачів інформації. Він не має єдиного визначення, але сучасна лінгвістика трактує його як специфічний тип мовної діяльності в інформаційному полі мас-медіа. У Канаді медіапейзаж включає численні газети, журнали та телевізійні мережі, такі як *The Globe and Mail* і *CBC*. Мовлення регулюється Канадською комісією з радіо, телебачення та телекомунікацій, яка забезпечує частку канадського контенту і підтримує розвиток місцевих талантів.

Оскільки нашу роботу спрямовано на дослідження лінгвокультурних аспектів української ідентичності та її відображення в канадському медійному дискурсі, ми здійснили аналіз теоретичних джерел та ілюстративних ресурсів, для виявлення особливостей формування портрету українця у сучасному світі.

Методологічною базою нашого дослідження послугував метод лінгвокультурологічного аналізу, який базується на узагальнених концептах з етнологічною константою, враховуючи культурні спрямування мовної особистості та смислові конотації, орієнтовані на асоціативно-оцінні уподобання носіїв рідної мови. Лінгвокультурологія передбачає врахування контекстів історії, етнології, мови, культури, фольклору, етнопсихології та етнополітики. В річищі нашої роботи, ми пов'язуємо це з українським національним відродженням, де українська мова відіграє визначальну роль у процесах націотворення і державотворення.

Лінгвокультурологічний аналіз тексту включає встановлення символічних, асоціативних та оцінних параметрів мовних етнознаків, що ускладнюється через їхню комплексну смислову структуру та можливість реалізації через систему образів, метафор, міфологем та конотативних ознак. Психолінгвістичні основи багатьох текстів сприяють сприйняттю мовно-культурних компонентів як символів національної культури та знаків їх етнічної специфіки. Такі знаки часто супроводжуються визначеннями на кшталт «свій», «рідний», «національний», «український».

Вторгнення росії в Україну в 2022 році спричинило не лише масштабну гуманітарну кризу, а й драматичне переміщення мільйонів людей, які змушені були залишити свої домівки в пошуках безпеки. Ці події висвітлюють не тільки трагічний аспект вимушеного переселення, але й прояви людської стійкості та витривалості в умовах екстремальних викликів.

Аналітичний аналіз дискурсивних контекстів канадських медіаджерел дозволив виявити особливості формування образу українця у контексті сучасних військових подій проти неї і на її території. У канадських медіаресурсах формується образ українця як біженця, вимушеного переселенця через війну в Україні. Разом з тим, українці позиціонуються як незламні, вольові та мужні особистості, які ладні заради порятунку власних дітей починати життя з початку.

Образ жінки-переселенки є достатньо сформованим і типовим у канадських медійних виданнях, що роблять акцент на емоційному контексті, моральному виборі та особистих почуттях українок, які вимушені покинути рідну домівку, чоловіків, та самотужки виховувати дітей далеко від рідного дому.

На лінгвостилістичному рівні образ українця як вимушеного переселенця реалізовано у темпоральних метафорах, створенні опозиції часу (життя до та після), які підкреслюють зміну життєвого укладу через драматичні події війни. Просторові опозиції *свій :: чужий* (Україна :: Канада) відображають контраст між рідним домом, що асоціюється з теплом, звичним середовищем і відчуттям безпеки, та новою країною, яка хоч і забезпечує захист, але залишається незнайомою та чужою.

Лексико-семантичними засобами формування образа українця як вимушеного переселенця слугують: емотивна лексика (почуття), номінативні одиниці, що відбивають психологічний стан (вагання, переживання), фразеологізми й ідіоми, які символізують складний емоційний і моральний стан переселенців. Ці засоби створюють багатогранний образ, який поєднує емоційну вразливість і моральну стійкість українців.

Таким чином, дослідження показало, що канадський медіадискурс не лише висвітлює актуальні виклики, пов’язані з війною в Україні, але й формує позитивний образ українців у міжнародному просторі. Українці постають як сильна, демократична нація, яка зберігає ідентичність навіть в умовах глобальних викликів. Результати роботи мають важливе значення для подальших досліджень у галузі лінгвокультурології та медіадискурсу, а також для підвищення обізнаності про Україну у світі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бавус Т. Мовний образ як компонент мовно-національної та індивідуально-авторської картин світу. Львівський університет. Серія філологічна. 2016. № 63. С. 242–247.
2. Баранова С. В., Коритнік Д. Ю. Медіадискурс як різнопланове явище сучасних медіадосліджень. Нова філологія. 2020. № 80. С. 266–271.
3. Бєлєхова Л. І. Словесний поетичний образ в історико-типологічній перспективі: лінгвокогнітивний аспект (на матеріалі американської поезії). Херсон : Айлант, 2002. 368 с.
4. Велівченко В.Ф. Основи лінгвопрагматики. Черкаси : ФОП Гордієнко Є.І., 2017. 260 с.
5. Горчак Т. Ю. Словесний образ-символ в американській поезії ХХ століття: когнітивно-семіотичний аспект : дис. … канд. філол. Наук : 10.02.04 / Тетяна Юріївна Горчак. К., 2009. 214 с.
6. Загнітко А. П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Т. 2. Донецьк: ДонНУ, 2012. 350 с.
7. Кардаш Л. Г. Місце медіадискурсу в системі інформаційної комунікації Вістник Переяслав-Хмельницького педагогічний університет ім. Г. Сковороди. Сер. Філологія. 2018. Вип. 27. С. 21–32.
8. Кіс Т. Є. Еволюція художньої метафори: лінгвокультурний аспект : фвтореф. дис. … канд. філол. наук : 10.02.01. Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. К., 2001. 20 с.
9. Кононенко В. Українська лінгвокультурологія. Київ: Плай, 2008. 273 с.
10. Кононенко В.І. Мова у контексті культури. Монографія. Київ-ївано-Франківськ, 2008. 390 с.

11. Медвідь Н.С. Лінгвокультуреми в українській соціально-психологічній прозі першої половини XX ст.: Автореферат дис. к. філологічних наук, спец.: 10.02.01 – українська мова. К.: Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, 2009. 23 с.

12. Мірошниченко І.Г. Сучасні підходи до типології мас-медійного дискурсу. Сучасний мас-медійний простір: реалії та перспективи розвитку : матеріали II Всеукраїнської наук.-практ. конф., Вінниця, 12–13.10.2016. Вінниця, 2016. С. 227–231.

13. Осмовська А.О. Тенденції формування образу України в інформаційному просторі. Актуальні питання сучасної науки. Матеріали Міжнародної наукової конференції 5-6 червня 2020 р. С. 30-31.

14. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля, 2008. 712 с.

15. Серебрянська І. Динаміка терміна образ: від Олександра Потебні до сучасних лінгвістичних інтерпретацій. Лінгвогеографія, соціолінгвістика, ономастика й термінологія: актуальні підходи, категорії та аспекти. Київ, 2022. С. 110-120.

16. Суська О.О. Розвиток інформаційно-комунікативних теорій мас-медіа та вивчення впливу інформаційного простору на особистість людини. Слово. Символ. Текст. 2006. С. 211–226.

17. Трумко О. Мовний образ батька в художньому дискурсі І. Франка. Актуальні питання гуманітарних наук. 2016. № 16. С. 193–199.

18. Ущина В.А. Позиціонування суб’єкта в англомовному дискурсі ризику: соціокогнітивний аспект : монографія. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. 380 с.

19. Хаботнякова П. С. Кореляція понять “образ”, “символ” та “образ-символ” у сучасній лінгвістичній парадигмі Вісник КНЛУ. Серія Філологія. Том 18. № 2. 2015 С.190-194.

20. Хоменська І.В. Вербалізація концепту УКРАЇНА в українському художньому дискурсі: дис. … канд. філ. наук: 10.02.01. Київ, 2016. 228 с.

21. Черевченко О. М. Лінгвістичні аспекти аналізу поетичного тексту: неокласичні виміри. Умань: ВІЗАВІ, 2012. 235 с.

22. Шевченко Л.І. Теорія медіалінгвістики : підручник. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2021. 214 с.

23. Шленьова М. Г. Мовний образ дороги в поезії В. Голобородька. Наукові записки. Серія «Філологічна». 2013. №39. С. 218– 220.

24. Щепанська Х. О. Мовний образ, концепт, вербальний символ и їх Функціонування в художньому тексті. Лінгвістичні дослідження. Харків, 2012. 71 с.

25. Щурко О. Чинники формування міжнародного образу держави: принципи класифікації. Політична наука в Україні: стан і перспективи: матеріали всеукраїнської наукової конференції. Львів : ЦПД, 2008. 308 с.

26. Щурко О. М. Функціональні аспекти образу держави на сучасному етапі. S.P.A.C.E. Society, Politics, Administration in Central Europe : електронний науково-практичний журнал: редкол Одеса, 2017. Вип. 4. С. 22– 26.

27. Greenberg J., Scanlon T.J. Old Media, New Media, and the ComplexStory of Disasters. Oxford Research Encyclopedia of Natural Hazard Science. 2016.

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

28. A Canadian volunteer marvels at Ukrainians' resilience. URL: https://www.cbc.ca/player/play/video/1.6571841
29. Edmonton volunteers welcome second wave of Ukrainian arrivals. URL: https://www.cbc.ca/news/canada/edmonton/canadian-ukrainian-congress-ukraine-aid-edmonton-alberta-1.6607360
30. Hundreds brave cold in Winnipeg to mark 1 year of Ukrainian defiance 2 years agoNewsShare. URL: https://www.cbc.ca/player/play/video/1.6760514
31. Remembrance Day service at Winnipeg church honours soldiers who 'protect everybody' in Ukraine. URL: Remembrance Day service at Winnipeg church honours soldiers who 'protect everybody' in Ukraine
32. Starting from scratch: How Ukrainian newcomers are adjusting to life in Calgary. URL: https://www.cbc.ca/news/canada/calgary/ukrainian-newcomers-calgary-refugees-1.6905699
33. Ukrainians with Canadian visas face agonizing decisions about the future. URL: https://nationalpost.com/news/canada/ukrainians-with-canadian-visas-face-agonizing-decisions-about-the-future
34. Ukrainian refugees embrace peace and quiet in Canada as war rages on. URL: https://www.mapleridgenews.com/news/ukrainian-refugees-embrace-peace-and-quiet-in-canada-as-war-rages-on-2674428
35. Ukrainian volunteers sell war trophies taken from the battlefield to raise funds for the front. URL: https://www.cbc.ca/news/world/ukraine-volunteers-sell-war-trophies-fundraising-1.7264192